

במדבר חיי"ח שיחה ב'

הציווי למנות את הלויים מבן חודש בא בהמשך לענין העבודה, ולכן מפרש רש"י שטעם הציווי הוא ש"נמנה ליקרא שומר משמרת הקדש" שהו"ע של עבודה. וזה שהלויים מבן חודש גו' חונים סביב למשכן הוא עצמו שמירה, ואף שהוא תלוי באמו, מ"מ "למוד כו' נמנה בבטן" אף שתלוי באמו.

ברש"י (ג, טו): "מבן חדש ומעלה, משיצא מכלל נפלים הוא נמנה ליקרא שומר משמרת הקדש. א"ר יהודה בר' שלום למוד הוא אותו השבט להיות נמנה מן הבטן שנאמר אשר ילדה אותה ללוי במצרים עם כניסתה בפתח מצרים ילדה אותה ונמנית בשבעים נפשות שכשאתה מונה חשבונם לא תמצאם אלא שבעים חסר אחת והיא השלימה את המנין".

צריך להבין כמה וכמה ענינים, ומהם: מדוע מפרש רש"י את טעם הציווי (שלא כדרכו)? ולאחרי שאומר "משיצא מכלל נפלים" מדוע צריך להוסיף "ליקרא שומר משמרת הקודש"? ומדוע אינו מפרש שטעם המנין הוא בשביל פדיון הבכורים שנפדים מבן חודש? ומהו ההדגשה "שבעים נפש", ו"שבעים חסר אחת" (דלא כפירושו בפרשת ויגש "בפרטן אי אתה מוצא אלא ל"ב")?

והביאור בזה: מכיון שהציווי אודות מנין הלויים בא בהמשך לעבודת הלויים (כפרש"י "מתוך בנ": שיהיו ישראל שוכרין אותן לשירות שלי"), מסתבר לומר שהמנין קשור עם העבודה. אך לפי זה קשה דהלויים שהיו "מבן חודש ומעלה" אין להם שייכות להעבודה. ולכן מפרש רש"י שאף שאינם עובדים בפועל מכל מקום הם נקראים "שומר משמרת הקודש".

וכדי להוסיף ביאור (דהרי שומר הוא לשון הוה, ועכשיו אינם עובדים) מוסיף רש"י "למוד אותו השבט וכו'", שכוונתו להדגיש שהיא השלימה את המנין לשבעים, דשבעים הוא מספר השלם, שמיד שנולדה הוסיפה שלימות בכל בני ישראל. ועל דרך זה הוא בכל השבט שמיד כשנולדים מוסיפים בשמירה דמשמרת הקודש.

ורש"י מביא את שם בעל המאמר, שבירושלמי (ר"ה פ"א ה"ה) מבאר ר' יהודה בר' שלום שאף שדוד מלך ארבעים שנה ושש חדשים מ"מ אומר הכתוב שמלך רק ארבעים שנה מפני שעשה דבר בלתי רצוי - "כי ששת ימים ישב שם יואב וכל ישראל, אמר לו הקב"ה אני אמרתי לך אל תתגרר בם כו' חייך שאינן נמנין לך" - ולכן לא נקרא מלך, אף על פי שמלך בפועל. ומרובה מדה טובה שיכולים ליקרא שומר גם ללא שמירה בפועל.

ולהוסיף ביאור: הפי' ב"שומר משמרת הקודש" הוא בפשטות שהלויים החונים מסביב למשכן שומרים על המשכן. וזה שייך גם לקטנים דהם חונים מסביב למשכן. ואף שאין זה המעלה דהקטן עצמו שהרי הוא תלוי באמו, הנה לזה מדגיש רש"י להיות נמנה בבטן, דכשהתינוק בבטן הוא תלוי באמו ומכל מקום נמנה. ולהדגיש שזה שיוכבד השלימה המנין אין זה תלוי בה כמציאות בפני עצמה מדגיש רש"י "עם כניסתה בפתח מצרים", שזה שנמנית בכלל אלו הבאים מצרימה אינו מפני שהיתה מציאות בפני עצמה שנולדה לפני הכניסה, אלא נולדה בפתח מצרים, והיא השלימה המנין אף שהיתה תלויה באמה.

מיינה של תורה: ספירת המלכות משלימה את כל הספירות מפני שדוקא ספירת המלכות ממשיכה את האור בבי"ע דזהו תכלית הכוונה. אך הכח שבמלכות לברר בי"ע הוא מהספירות שלמעלה ממנה, דהיא עצמה ירדה בבי"ע ואין חבוש מתיר את עצמו.

וזהו הטעם שיוכבד נולדה בפתח מצרים, מפני שהיא השלימה את בני ישראל, "ותחינה את הילדים", ולכן היתה הורתה צריכה להיות (למעלה ו) מחוץ לגלות מצרים.